

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

O., 03 grudnia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Ostródzie IV Wydział Pracy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Marzena Madrak

Protokolant: sekr. Katarzyna Bińkuś

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 listopada 2018 roku w O. sprawy

z powództwa J. G. (PESEL (...))

przeciwko Publicznej Szkole Podstawowa im. M. K. w L. (NIP (...))

o wynagrodzenie za pracę

1. oddała powództwo;
2. **odstępuje od obciążenia powódki kosztami procesu;**
3. orzeka, że koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Powódka J. G. wniosła pozew przeciwko Publicznej Szkole Podstawowej im. M. K. w L. o zapłatę kwoty 66.361,82 zł wraz z ustawowymi odsetkami z tytułu niewypłaconego wynagrodzenia za pracę za 11 miesięcy od października 2012 r. do sierpnia 2013 r. oraz z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy wraz ze skapitalizowanymi odsetkami od dnia wymagalności poszczególnych roszczeń do dnia 18 lipca 2018 r. Wniosła również o zasądzenie dalszych odsetek od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu wskazała, że wyrokiem z 7 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Elblągu wydał prawomocny wyrok utrzymujący w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ostródzie z dnia 25 lipca 2014 r. ustalający w punkcie 1., że stosunek pracy powódki z pozwanym nawiązany na podstawie umowy o pracę z dnia 10 września 1979 r. rozwiązał się z dniem 31 sierpnia 2013 r. Powódka argumentowała, że pracodawca zastosował wobec niej okres wypowiedzenia krótszy niż wymagany, zatem zgodnie z art. 49 k.p. przysługuje jej wynagrodzenie do czasu rozwiązania umowy. Sprecyzowała ponadto kwoty wynagrodzenia za poszczególne miesiące w okresie od października 2012 r. do sierpnia 2013 r. wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę liczonymi od 1. dnia każdego miesiąca, za który przysługiwało wynagrodzenie do dnia 18 lipca 2018 r. W ramach wskazanej wartości przedmiotu sporu wniosła również o zasądzenie kwoty 1093,93 zł z tytułu ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w roku szkolnym 2012/2013 oraz odsetek ustawowych od tej sumy od dnia 1 września 2013 r. do dnia 18 lipca 2018 r. w kwocie 470,24 zł, łącznie – 1564,17 zł.

W piśmie procesowym z dnia 6 sierpnia 2018 r. powódka wskazała, że wezwwała pozwaną szkołę do zapłaty zaległego wynagrodzenia w kwocie 62.485,72 zł. Dyrektor szkoły odmówiła zapłaty wskazując, że wynagrodzenie należy się za pracę faktycznie wykonaną, natomiast powódka w tym samym okresie pobierała emeryturę, ponadto roszczenie jest przedawnione. Nawiązując do stanowiska szkoły powódka wskazała, że wynagrodzenie należy jej się na podstawie art. 49 k.p., zatem stwierdzenie że pobierała ona świadczenie emerytalne nie ma wpływu na utratę prawa do należnego wynagrodzenia. Powódka wskazała ponadto, że jej roszczenie nie uległo przedawnieniu, bowiem stało się wymagalne w dniu 7 kwietnia 2017 r., kiedy to Sąd Okręgowy w Elblągu ostatecznie rozstrzygnął o dacie rozwiązania stosunku pracy między stronami.

Pozwana w odpowiedzi na pozew zgłosiła zarzut przedawnienia roszczenia i bezpodstawności tego roszczenia, wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana zakwestionowała twierdzenie powódki, iż postępowanie przed sądami pracy i przed Sądem Najwyższym w sprawie jej roszczeń ze stosunku pracy u pozwanej, określonych w jej pozwie z dnia 18 marca 2013 roku wstrzymało bieg przedawnienia w tej sprawie. Przedmiotem tych postępowań nie była, bowiem, kwestia wynagrodzenia powódki za okres od 1 października 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2013 r., a nadto, powódka nie podnosiła w toku tych postępowań żądania zasądzenia na jej rzecz wynagrodzenia za ten okres. Dlatego roszczenie powódki o zapłatę wynagrodzenia za okres od dnia 1 października 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2013 r. (wymagalne od drugiego dnia każdego miesiąca – art. 39 ust. 3 Karty Nauczyciela), uległo trzyletniemu przedawnieniu, przewidzianemu dla roszczeń ze stosunku pracy.

Pozwana podniosła dodatkowo, że zgodnie z art. 80 Kodeksu pracy, wynagrodzenie należy się za pracę faktycznie wykonaną. Za czas niewykonywania pracy pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia tylko wówczas gdy przepisy prawa tak stanowią. W okresie objętym roszczeniem powódka nie świadczyła pracy w pozwanej szkole tylko pobierała świadczenie emerytalne. Samo pozostawanie w stosunku pracy (co wynika z sentencji punktu 1. wyroku Sądu Rejonowego w Ostródzie z dnia 25 lipca 2014 r. sygn. akt IV P 74/14) nie jest wystarczającą podstawą do żądania wynagrodzenia. Pozwana zauważyła, iż w uzasadnieniu powołanego wyżej wyroku Sąd wskazał, iż świadczenia wynikające ze stosunku pracy nie obejmują ogółu świadczeń przysługujących pracownikowi z tytułu zatrudnienia.

Pozwana argumentowała, że w sytuacji, gdy pracownik nie wykonuje pracy, do nabycia przez niego prawa do wynagrodzenia niezbędne jest istnienie przepisu szczególnego (np. art. 81, 129 § 5, art. 188 Kodeksu pracy, przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 298² k.p.) lub postanowienia umowy, które przyznają mu to prawo. Przepisem szczególnym nie jest tu art. 49 k.p., gdyż co do zasady dotyczy on wynagrodzenia za czas, o który nieprawidłowo skrócono okres wypowiedzenia.

W piśmie procesowym z dnia 28 września 2018 r. powódka podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko, podkreślając, że dopiero całkowite rozstrzygnięcie postępowania w zakresie definitywnego ustalenia daty zakończenia stosunku pracy dało jej podstawę do wystąpienia z roszczeniem o zapłatę wynagrodzenia. Wskazała nadto, że zaległe wynagrodzenie jest jej należne z mocy art. 49 k.p. i nie ma nic wspólnego z wykonywaniem w tym czasie przez nią pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka J. G. od września 1979 r. była zatrudniona w pozwanej Publicznej Szkole Podstawowej im. M. K. w L. na stanowisku nauczyciela. Pracę wykonywała do 31 sierpnia 2012 r. W okresie od 1 do 30 września 2012 r. korzystała z okresu wypowiedzenia jej stosunku pracy, bez obowiązku świadczenia pracy, po czym od 1 października 2012 r. rozpoczęła korzystanie ze świadczenia emerytalnego. Wynagrodzenie powódki liczone jak ekwiwalent za urlop wynosiło 3294,59 zł.

W dniu 17 maja 2013 r. powódka wniosła pozew do Sądu Rejonowego w Ostródzie IV Wydział Pracy o ustalenie daty rozwiązania stosunku pracy. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostródzie z dnia 19 września 2013 r. w sprawie IVP 146/13 powództwo J. G. zostało oddalone. Na skutek apelacji powódki Sąd Okręgowy w Elblągu wyrokiem z dnia 19 października 2013 r. wydanym w sprawie IV Pa 75/13 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi R. w O. do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 25 lipca 2014 r. wydanym przez Sąd Rejonowy w Ostródzie po ponownym rozpoznaniu sprawy ustalił w punkcie 1 wyroku, że stosunek pracy powódki z pozwanym nawiązany na podstawie umowy o pracę z dnia 10 września 1979 r. został rozwiązany z dniem 31 sierpnia 2013 r. Ponadto zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 4.822,13 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 7 lipca 2014 r. do dnia zapłaty, w tym: kwotę 3.939,56 zł brutto tytułem wynagrodzenia za pracę, kwotę 882,57 zł tytułem odsetek ustawowych od kwoty 3.939,56 zł za okres od 11

października 2012 r. do dnia 1 lipca 2014 r. W pozostałym zakresie powództwo zostało oddalone. Sąd rozstrzygnął również o kosztach procesu i kosztach sądowych.

Powódka zaskarżyła powyższy wyrok, wnosząc o jego uchylenie w punkcie 2 w części odsetek ustawowych od pensji, które Sąd I instancji zasądził od dnia 11 października 2012 r., w punkcie 3 w zakresie oddalenia powództwa o nagrodę jubileuszową i odsetek ustawowych za zwłokę w wypłacie nagrody oraz w punkcie 4 i 5 co do obciążenia powódki kosztami procesu i kosztami sądowymi w 67 %. Powódka wniosła ponadto o „uznanie” jej powództwa w całości przy uwzględnieniu zawartej ugody i cofnięcia przez nią roszczenia w zakresie sprostowania świadectwa pracy.

Pozwana wniosła apelację od powyższego wyroku zaskarżając go w części dotyczącej punktów 1, 2, 4, 5, i 6. W zakresie punktu 1 wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, że stosunek pracy powódki uległ rozwiązaniu z dniem 31 sierpnia 2012 r. Wniosła również o oddalenie powództwa w zakresie wynagrodzenia za wrzesień 2012 r. oraz o zmianę rozstrzygnięć w przedmiocie kosztów procesu i kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy w Elblągu wyrokiem z dnia 30 stycznia 2015 sygn. akt IV Pa 65/14 zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1. w ten sposób, że ustalił, iż stosunek pracy powódki z pozwanym nawiązany na podstawie umowy o pracę z dnia 10 września 1979 r. rozwiązał się z dniem 30 września 2012 r. Sąd rozstrzygnął również w przedmiocie wynagrodzenia za pracę za wrzesień 2012 r. i skapitalizowanych odsetek od kwoty wynagrodzenia za wrzesień 2012 r., a nadto w przedmiocie kosztów procesu i sądowych.

Powódka wniosła skargę kasacyjną od powyższego wyroku do Sądu Najwyższego. W dniu 16 grudnia 2016 r. Sąd Najwyższy wyrokiem wydanym w sprawie II PK 288/15 uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 30 stycznia 2015 sygn. akt IV Pa 65/14 i przekazał mu sprawę do ponownego rozpoznania.

Ostatecznie wyrokiem z 7 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Elblągu w sprawie IV Pa 11/17 zmienił zaskarżony wyrok sądu Rejonowego w Ostródzie z dnia 25 lipca 2014 r., sygn. akt IV P 74/14 w punkcie 3 i zasądził od pozwanej na rzecz powódki dodatkowo kwotę 8.726,60 zł brutto z ustawowymi odsetkami od dnia 7 lipca 2014 r. do dnia zapłaty w tym kwotę 7.879,12 zł brutto tytułem nagrody jubileuszowej, kwotę 847,49 zł tytułem odsetek ustawowych od kwoty 7.879,12 zł za okres od 01.09.2013 r. do 01.07.2014 r. oraz oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt 1 wyroku). W punktach 2 i 3 Sąd Okręgowy rozstrzygnął o kosztach procesu i kosztach sądowych, ponadto oddalił apelację powódki w pozostałym zakresie (punkt 4) i oddalił apelację pozwanej w przedmiocie ustalenia daty trwania stosunku pracy (punkt 5 wyroku). Ponadto Sąd Okręgowy rozstrzygnął o kosztach postępowania kasacyjnego i kosztach procesu za II instancję.

/dowód: bezsporne, k. 8, 9, 45-53, 65, akta osobowe powódki, akta sprawy IV P 74/14 – k. 2-5, 23-25, 26, 38-42, 48-50, 81, 88-94, 105, 114-121, 143-147, 148, 153-159, 160, 164, 175-185, 223, 231-233, 300-304, 328, 339-351/

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny ustalony przez Sąd nie był sporny między stronami. Okolicznością sporną było to, czy roszczenie powódki uległo przedawnieniu.

Zgodnie z treścią art. 291 § 1 k.p. roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

W przypadku wynagrodzenia za pracę, moment wymagalności roszczeń wyznacza data ich płatności, która powinna być określona z zachowaniem zasad wynikających z art. 85 KP, a zatem co najmniej raz w miesiącu, w stałym i ustalonym z góry terminie (§ 1), przy czym wynagrodzenie za pracę płatne w miesiącu wypłaca się z dołu, niezwłocznie po ustaleniu jego pełnej wysokości, nie później jednak niż w ciągu pierwszych 10 dni następnego miesiąca kalendarzowego (§ 2), a składniki wynagrodzenia za pracę przysługujące pracownikowi za okresy dłuższe niż jeden miesiąc, wypłaca się z dołu w terminach określonych przepisami prawa pracy (§ 4). Z uwagi na to, że rozliczenie czasu pracy następuje we właściwych dla poszczególnych systemów czasu pracy okresach rozliczeniowych, roszczenie

o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych staje się wymagalne w dniu, w którym powinno nastąpić rozliczenie czasu pracy po upływie przyjętego okresu rozliczeniowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2008 r., I PK 35/08, OSNP rok 2010, nr 1-2, poz. 8).

Zgodnie z treścią art. 39 ust. 3. Karty Nauczyciela wynagrodzenie wypłacane jest nauczycielowi miesięcznie z góry w pierwszym dniu miesiąca. Jeżeli pierwszy dzień miesiąca jest dniem ustawowo wolnym od pracy, wynagrodzenie wypłacane jest w dniu następnym.

Co do terminu przedawnienia roszczenia o odsetki za opóźnienie i jego związku z terminem przedawnienia roszczenia głównego, w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2005 r. (III CZP 42/04, OSP rok 2006, nr 1, poz. 1) wyjaśniono, że ustanowiony w art. 118 KC termin przedawnienia roszczeń o świadczenia okresowe stosuje się do roszczeń o odsetki za opóźnienie także wtedy, gdy roszczenie główne ulega przedawnieniu w innym terminie (w tym przypadku chodziło o termin z art. 554 KC). Tym niemniej z uwagi na akcesoryjność roszczenia o odsetki za opóźnienie w stosunku do roszczenia głównego, wyrażającą się uzależnieniem ich powstania od istnienia niespełnionego w terminie roszczenia o świadczenie pieniężne, za obowiązującą zasadę należy uznać, że wraz z przedawnieniem się roszczenia głównego przedawniają się roszczenia o świadczenia uboczne, choćby nawet nie upłynął jeszcze termin przedawnienia tych świadczeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2005 r., IV CK 492/04, wyrok

Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 14 kwietnia 2016 r. III PK 96/15).

Terminy przedawnienia roszczeń powódki o wynagrodzenie za pracę wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za poszczególne miesiące od 1 października 2012 r. do 31 sierpnia 2013 r. upływały kolejno 1 dnia miesiąca poczynając od października 2015 r. do sierpnia 2016 r.

Stosownie do treści art. 292 k.p., przedawnione roszczenie nie może być dochodzone, chyba że ten, przeciwko komu roszczenie przysługuje, zrzeka się korzystania z przedawnienia; zrzeczenie dokonane przed upływem przedawnienia jest nieważne.

Powódka twierdziła, że jej roszczenia o wynagrodzenie nie przedawniły się ze względu na przerwanie biegu przedawnienia poprzez wytoczenie powództwa w sprawie IV P 146/13 o ustalenie daty rozwiązania stosunku pracy, o wynagrodzenie za pracę za wrzesień 2012r. i o nagrodę jubileuszową.

Instytucję przedawnienia roszczenia reguluje art. 295 k.p., zgodnie z którym:

§ 1. Bieg przedawnienia przerywa się:

- 1) przez każdą czynność przed właściwym organem powołanym do rozstrzygania sporów lub egzekwowania roszczeń przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia;
- 2) przez uznanie roszczenia.

§ 2. Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. Jeżeli przerwa biegu przedawnienia nastąpiła wskutek jednej z przyczyn przewidzianych w § 1 pkt 1, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie wszczęte w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia nie zostanie zakończone.

W przedmiotowej sprawie strony przedstawiły rozbieżne stanowiska co do tego, czy roszczenie powódki o ustalenie daty rozwiązania stosunku pracy, zgłoszone w sprawie IV P 146/13 przerwało bieg przedawnienia roszczeń o wynagrodzenie za pracę za okres do dnia w którym nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy.

Rozpatrując stanowiska stron, Sąd miał na uwadze, że dla wywołania skutku w postaci przerwania biegu przedawnienia (art. 295 § 1 pkt 1 KP) konieczne jest wystąpienie przez wierzyciela z żądaniem świadczenia w sposób spełniający wymagania przewidziane w art. 187 § 1 KPC, określającym wymogi formalne pozwu. Zatem bieg

przedawnienia zostanie przerwany przez pozew, w którym doszło do dokładnego określenia żądania i przytoczenia okoliczności faktycznych je uzasadniających. Chodzi o wskazanie tylko istotnych okoliczności faktycznych, które skonkretyzują roszczenie formalne, a także je uzasadnią, czyli wskażą hipotezy norm prawnych, które stanowią podstawę prawną powództwa. Celem podania okoliczności faktycznych jest bowiem zindywidualizowanie roszczenia / por. II PK 223/16 - wyrok SN - Izba Pracy z dnia 30-11-2017, III PK 90/06 - wyrok SN - Izba Pracy z dnia 10-01-2007/.

Bieg terminu przedawnienia zostaje przerwany (art. 295 § 1 pkt 1 KP), jeżeli wierzyciel występuje z żądaniem świadczenia w sposób spełniający wymagania przewidziane w art. 187 § 1 KPC. Nie może być uznane za przerwanie biegu przedawnienia "podniesienie kwestii", "dążenie do ustalenia zasadności" albo "podjęcie próby objęcia ugoda". / I PK 35/08 - wyrok SN - Izba Pracy z dnia 20-08-2008/.

Powódka, do czasu wniesienia pozwu w niniejszej sprawie, nie wystąpiła z żądaniem zasądzenia na jej rzecz wynagrodzenia za pracę za okres od 1 października 2012 r. do 31 sierpnia 2013 r. ekwiwalentu pieniężnego za rok szkolny 2012/2013 i odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie powyższych roszczeń, w tym odsetek skapitalizowanych.

Podkreślenia wymaga fakt, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntował się pogląd, zgodnie z którym powództwo o ustalenie (które nie podlega przedawnieniu), nie przerywa biegu terminów przedawnienia roszczeń o świadczenia wynikające z ustalonego stosunku pracy (art. 295 § 1 pkt 1 KP). Samo orzeczenie ustalające stosunek pracy nie przesądza w żaden sposób o wynikających z tego ustalenia ewentualnych roszczeniach majątkowych. Jedynie wytoczenie powództwa o określone świadczenie przerywa bieg przedawnienia takich roszczeń /por. III PK 96/15 - wyrok SN - Izba Pracy z dnia 14-04-2016, I PK 182/12 - wyrok SN - Izba Pracy z dnia 27-02-2013, II PK 352/05 - wyrok SN - Izba Pracy z dnia 13-09-2006/. W powołanym wyżej wyroku z dnia 13 września 2006 r. w sprawie II PK 352/05 Sąd Najwyższy stwierdził, iż nie można podzielić poglądu, że wytoczenie powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy w każdym przypadku uznać należy za czynność prawną przedsięwziętą w celu ustalenia roszczenia, przerywającą bieg przedawnienia wszystkich roszczeń wynikających z tego stosunku. Takie znaczenie ma bowiem jedynie żądanie ustalenia prawa, które zmierza bezpośrednio do realizacji roszczenia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że powódka w sprawie zainicjowanej jej pozwem wniesionym w dniu 17 maja 2013 r. w sprawie IV P 146/13 nie podjęła czynności bezpośrednio zmierzających do ustalenia roszczeń o wynagrodzenie za pracę za okres od 01.01.2012 do 31.08.2013 r. oraz ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. W konsekwencji, Sąd przyjął, że nie doszło do przerwania biegu przedawnienia, zatem roszczenia powódki o wynagrodzenie za pracę zgłoszone w przedmiotowej sprawie przedawniły się do dnia 1 sierpnia 2016 r., w którym to dniu przedawniło się ostatnie miesięczne wynagrodzenie za pracę – za sierpień 2013 r., z kolei roszczenie o ekwiwalent pieniężny przedawniło się z dniem 31 sierpnia 2016 r., tj. po upływie 3 lat od daty rozwiązania stosunku pracy.

Z powyższych względów Sąd oddalił powództwo, o czym orzekł w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z treścią art. 102 kpc. Sąd odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu, kierując się zasadami słuszności. Za powyższym rozstrzygnięciem przemawiają fakty związane z samym przebiegiem procesu, mianowicie okoliczność, że droga sądowa stanowiła jedyny sposób zweryfikowania twierdzeń i żądań powódki, która swoją postawą nie spowodowała przewlekłości postępowania, jak również nie naraziła przeciwnika na zwiększone koszty. Zastosowanie art. 102 kpc uzasadnione było również aktualną sytuacją życiową i majątkową powódki, która utrzymuje się z emerytury w kwocie 1553,99 zł i ma na utrzymaniu niepełnosprawną córkę, bez prawa do renty. Powyższe okoliczności, w ocenie Sądu, uzasadniały odstąpienie od obciążania powódki kosztami procesu.

Z uwagi na to, że stroną przegrywającą spór jest powódka zwolniona od kosztów sądowych z mocy ustawy, Sąd orzekł, że koszty sądowe ponosi Skarb Państwa, zgodnie z treścią art. 83 ust. 2 w zw. z art. 113 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz.U. Nr 167, poz. 1398).